

JUSTITS MINISTERIET

Dato: 27. januar 2022
Sagsnr.: 2021-187-0045
Dok.: 2276230

UDKAST TIL TALE

til brug for besvarelse af samrådsspørgsmål A fra Folketingets
Retsudvalg den 15. december 2021

Samrådsspørgsmål A:

”Ministeren bedes redegøre for, om den foreslåede revision af logningsloven lever op til Menneskerettighederne og EU-lovgivningens krav, herunder at generel og uddifferentieret logning ikke må have en systematisk karakter?”

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Samira Nawa (RV), Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Eva Flyvholm (EL).

[Indledning]

Tak for ordet og for spørgsmålet.

Lad mig starte med at slå fast: Det er afgørende, at vores retshåndhævende myndigheder – politi og anklagemyndighed – har de bedst mulige rammer for at efterforske og strafforfølge kriminalitet.

Det har jeg sagt før. Men det tåler at blive gentaget. Regeringen ønsker, at danskerne kan leve i tryghed og frihed. Og en forudsætning for det er, at vores myndigheder har de redskaber, der skal til for effektivt at kunne bekæmpe kriminalitet.

[Forholdet til EU-retten og menneskerettighederne]

EU-retten sætter – desværre – nogle begrænsninger for, hvor langt vi kan gå i forhold til at sikre politi og anklagemyndighed vide muligheder for fortsat at anvende loggede oplysninger.

Jeg synes ikke, at de rammer, som EU-Domstolen har sat, matcher det reelle behov, vi har for at kunne sætte effektivt ind over for kriminelle kræfter.

Som jeg har sagt før, har vi ikke fremsat det her lovforslag, fordi vi i regeringen har lyst til at ændre de logningsregler, der gælder i dag. Jeg står her i dag, fordi vi skal. På grund af domme fra EU-Domstolen.

Vi har derfor gjort – og gør fortsat – hvad vi kan for at ændre EU-Domstolens opfattelse. Bl.a. har vi i en række sager bedt EU-Domstolen genoverveje sin praksis. Og regeringen vil selvfølgelig fortsat arbejde for, at der findes en mere langsigtet løsning i EU-regi. En løsning, som i højere grad matcher de reelle behov, vores politi har for effektivt at kunne bekæmpe kriminalitet.

Men lige nu er vi altså nødt til at sikre, at politiet får mulighed for at benytte loggede oplysninger i videst muligt omfang inden for de rammer, som EU-retten pt. sætter.

Og det forslag til revision af logningsreglerne, vi har fremsat, skal selvfølgelig være i overensstemmelse med EU-retten, herunder EU's Charter om Grundlæggende Rettigheder.

Og det er det efter Justitsministeriets opfattelse også.

Det klare formål med lovforslaget fra regeringens side har været at give vores retshåndhævende myndigheder de

bedst mulige rammer for efterforskning og strafforfølging, så de fortsat kan anvende loggede oplysninger i sager om grov kriminalitet som terror, vold, drab, voldtægt og bandekriminalitet.

Den klare ambition med lovforslaget har altså været at gå så langt, som vi overhovedet kan inden for rammerne af EU-retten.

Men det er Justitsministeriets vurdering, at hele lovforslaget ligger inden for rammerne af EU-retten. Herunder de relevante artikler i Chartret, som EU-rettens regler om logning skal fortolkes i lyset af.

Det er i denne sammenhæng navnlig Chartrets artikel 7 (om respekt for privatliv og familieliv), 8 (om beskyttelse af personoplysninger) og 11 (om ytrings- og informationsfrihed), der er relevante. De bestemmelser indeholder rettigheder, der svarer til rettighederne i artikel 8 og 10 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

[Særligt om generel og udifferentieret logning]

Justitsministeriets vurdering af, at hele lovforslaget ligger inden for rammerne af EU-retten, gælder også den foreslåede ordning med generel og udifferentieret logning.

Efter EU-Domstolens praksis må generel og udifferentieret logning desuden aldrig blive systematisk.

Men EU-Domstolens dom af 6. oktober 2020 muliggør, at medlemsstaterne kan pålægge udbydere at foretage en generel og uddifferentieret logning af trafik- og lokaliseringsdata for en begrænset tidsperiode. Det må dog kun ske, hvis der er tilstrækkeligt konkrete omstændigheder, der gør det muligt at antage, at der er en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed, som er reel og aktuel eller forudsigelig.

Efter lovforslaget kan udbyderne således pålægges at foretage generel og udifferentieret logning af trafikdata, hvis – og kun hvis – der foreligger en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed, som må antages at være reel og aktuel eller forudsigelig.

Efter lovforslaget må regler om generel og udifferentieret logning maksimalt fastsættes for 1 år ad gangen.

Som sagt må generel og udifferentieret logning ikke blive systematisk.

EU-Domstolen har ikke præciseret, hvad der skal til for, at generel og udifferentieret logning bliver systematisk. Det må derfor bero på en konkret vurdering.

Den vurdering vil Justitsministeriet derfor skulle foretage i forbindelse med vurderingen af, om der i et konkret tilfælde er grundlag for at forlænge regler om generel og udifferentieret logning af trafikdata.

Også her holder lovforslaget sig altså inden for den EU-retlige ramme.

[Om den væsentlige procesrisiko]

Så er der ét punkt i lovforslaget, hvor der lægges op til, at vi tager en såkaldt væsentlig procesrisiko.

Hvis man har fulgt debatten om dette aspekt af lovforslaget, så kan man næsten efterlades med det indtryk, at det med at tage ”en væsentlig procesrisiko” er det samme som, at regeringen med fuldt overlæg fremsætter et lovforslag, som vurderes at være i strid med EU-retten.

Det er det ikke.

Det, at vi med lovforslaget lægger op til at tage en væsentlig procesrisiko på ét punkt, dækker over, at der på

dette ene punkt er væsentlig usikkerhed omkring læsningen af EU-retten. Og når vi skriver det klart frem i bemærkningerne, er det fordi, at det, mener vi, er det rigtige at gøre.

Men uanset, at Justitsministeriet vurderer, at der på dette ene punkt er tale om en væsentlig procesrisiko, så er det altså vurderingen, at hele lovforslaget holder sig inden for den EU-retlige ramme. Også på det punkt, hvor Domstolens praksis – og dermed EU-retten – er uklar.

Der, hvor regeringen lægger op til at tage en væsentlig procesrisiko, drejer sig om den del af lovforslaget, hvor der lægges op til, at de retshåndhævende myndigheder med en retskendelse kan få adgang til trafikdata, der er logget som følge af en pligt til generel og udifferentieret logning i perioder med en alvorlig trussel mod den nationale sikkerhed, for at anvende dem til at bekæmpe grov kriminalitet.

Hvis vi ikke på dette punkt havde taget en væsentlig procesrisiko, ville politiet ikke i sager om f.eks. mord, voldtægt og bandekriminalitet kunne anvende de oplysninger, der alligevel logges generelt og udifferentieret med henblik på national sikkerhed.

Så kunne vi stå i den situation, at politiet – hvis der blev begået et mord, som ikke var sket som led i en terror-handling – ikke ville kunne anvende de allerede loggede oplysninger til at opklare forbrydelsen. Det mener jeg ikke, at vi kan forsvare. Det er derfor, regeringen anser det for nødvendigt, at vi tager den væsentlige procesrisiko.

Som sagt er EU-Domstolens praksis på logningsområdet uklar på dette punkt.

Men den højeste administrative domstol i Frankrig er i en afgørelse fra april 2021 kommet frem til, at EU-Domstolens praksis ikke forhindrer en ordning som den, vi foreslår med lovforslaget. Domstolen afsagde afgørelsen bl.a. på baggrund af EU-domstolens dom fra oktober 2020, som også er baggrund for behovet for nu at ændre de danske logningsregler.

Vi står altså ikke alene med vores læsning af EU-Domstolens praksis.

[Afslutning]

Det skal ikke være nogen hemmelighed, at vi med lovforslaget ønsker at gå så langt, som vi overhovedet kan, inden for rammerne af EU-retten.

Men afgørende her er altså ”inden for rammerne af EU-retten”. For vi skal naturligvis leve op til EU-rettens krav og menneskerettighederne. Og det mener vi altså også, at vi gør med den foreslåede ordning.

Det er altså Justitsministeriets vurdering, at hele det fremsatte lovforslag ligger inden for rammerne af EU-retten og de grundlæggende rettigheder.

Tak for ordet.